УДК 351.74:323.28:343.3/.7(477)
DOI https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.3/21

Вітер Д. В.
Львівський національний університет імені Івана Франка
ORCID ID: 0000-0002-7330-1280

Руденко О. М.
Національний університет «Чернігівська політехніка»
ORCID ID: 0000-0002-2807-1957

ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ: КОЛАБОРАЦІОНАЛІЗМ У НЕ-КОНВЕЦІЙНИХ ВІЙНАХ

У статті розглянуто впливу колабораціонізму на забезпечення національної безпеки у системі гібридних загроз, що набуває особливої актуальності під час ведення не-конвеційних війн. Аргументовано, що завдяки активної або пасивної підтримки громадянами держави або окремим групами населення політики та ідеології противника, зазвичай у вигляді співпраці з військовими підрозділами або органами влади, створеними на тимчасово-окупованих територіях, колабораціонізм створює гібридні загрози в не-конвеційній війні, підриваючи національну безпеку зсередини та сприяючи гібридній тактиці, створюючи сприятливі для противника умови всередині держави. Показано, що характерними ознаками колабораціонізму у не-конвеційних війнах, що вказує на гібридність цієї загрози національній безпеці, є внутрішня локалізованість самої загрози, яка завжди латентно існує в самій системі, на забезпечення безпеки якої спрямовуються основні зусилля держави і суспільства. Колабораціонізм залишається у сфері дії внутрішніх загроз, які утворюються внаслідок виникнення в системі безпеки внутрішніх слабких місць, що виявляється одним з ключових аспектів ведення сучасної гібридної війни, яка використовує звичайні та нетрадиційні засоби для дестабілізації ситуації у тій країні, проти якої спрямовано основні зусилля країни-агресора. У цьому контексті підкреслено, що сфера ідеологічної боротьби залишається найбільш визначною для розвитку колабораціонізму, переведення його в активну фазу відкритої співпраці населення з противником під час розвитку збройних конфліктів та війн, окупації частини території держави тощо. Ідеологічна платформа, наявна у будь-якому збройному конфліктів або війні, визначає здатність системи забезпечення національної безпеки протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам, набуваючи особливого значення в умовах ведення гібридних війн, зокрема, не-конвеційних.

Ключові слова: *воєнна безпека, гібридні загрози національній безпеці, загрози національній безпеці, колабораціонізм, національна безпека, не-конвеційна війна, публічне управління.*

Постановка проблеми. Зазвичай колабораціонізм відносять до історичних подій, що розгортались під час ведення активних «класичних» війн між державами, й найчастіше в якості прикладів наводять ІІ Світову війну. Але колабораціонізм як явище не є історичним пережитком і залишається актуальним завжди, адже перетворюється у сучасних умовах розвитку глобального безпекового середовища на механізм досягнення стратегічних інтересів окремих держав. Відтак, колабораціонізм набуває особливого значення як загроза національній безпеці, що поєднує в собі одночасно специфічний характер внутрішніх і зовнішніх загроз, що активно гібридизуються в умовах ведення не-конвеційних війн, зберігаючи деструктивний потенціал. Так ситуація обумовлює необхідність звернення особливої уваги на проблему колабораціонізму в системі гібридних загроз та ведення не-конвеційних війн.

Аналіз досліджень і публікацій. Сучасні дослідження проблем розвитку колабораціонізму пов'язані з переважно з історичними або правовими аспектами виникнення, розвитку та подолання цього явища. Ці питання розглядають Дж. Бустрас [3], С. Деккер [4], І. Капалкіна [9], А Павлюк [9] та інші науковці. Питання актуалізації кримінальної відповідальності за колабораціонізм в умовах військового часу або війни розглядають Д. Депутат, О. Синюк [9] та інші науковці. Окрему вагу приділяють питанням зв'язків колабораціонізму з тероризмом Г. Акерман [2], М. Бейл [1], Лігон Дж. [10] або гібридному характеру колабораціонізму як загрози національній безпеці С. Санс-Кабаллеро [15], Ш. Фабіан [14]

та інші дослідники. Водночас питання колабораціонізму як загрози національній безпеці, що має гібридний характер та активно використовується під час ведення не-конвеційних він, залишаються малодослідженими.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри значний масив історико-правових праць, недостатньо досліджено колабораціонізм як внутрішньо локалізовану гібридну загрозу в умовах не-конвенційних війн. Відсутні інтегровані моделі раннього виявлення та нейтралізації латентних проявів, що поєднують індикатори соціально-економічного незадоволення, ідеологічної мобілізації та цифрових інформаційно-психологічних впливів; не розроблено валідних метрик «реактивності» системи безпеки і показників цифрової стійкості. Невизначеним лишається правовий статус «м'яких» форм співпраці (надання послуг на окупованих територіях тощо) і межі відповідальності. Недослідженим є перетин міжсередовищної кооперації екстремістських груп із колабораціонізмом та роль діаспор/онлайн-мереж у його ескалації. Бракує багатодоменних рішень щодо координації суб'єктів безпеки, стандартизованих протоколів обміну даними й сценарного моделювання для урбанізованих/літоральних театрів. Потребує уточнення типологія (колабораціоністський, міжідеологічний тероризм; проксі-формати) та механізми стримування з урахуванням балансу безпеки і сталого розвитку.

Метою статті є визначення впливу колабораціонізму, як гібридної загрози, на забезпечення національної безпеки та його особливості в умовах ведення не-конвеційних він.

Виклад основного матеріалу. Існуючі стратегії протидії загрозі колабораціонізму серед основних шляхів зазвичай пропонують покращення управління та координації в системі публічного управління, підвищення рівня взаємодії органів влади всіх рівнів з громадянським суспільством, що має створити умови протидії колабораціонізму. Так, стратегія правової регуляції передбачає зміцнення правової бази щодо виявленні незаконної поведінки та притягнення учасників співпраці до відповідальності, а комунікативна стратегія акцентує увагу виключно на необхідності вироблення політики комунікації та використання інструментів цифрового моніторингу для виявлення співпраці. Насправді ж, наявні стратегії, навіть у межах так званої комплексної або інтегрованої стратегії національної безпеки не забезпечують необхідного рівня координації реагування на внутрішні та зовнішні загрози, що пов'язані з колабораціонізмом. При цьому саме явище залишається поза увагою, внаслідок чого рушійні причини розвитку колабораціонізму, їх виявлення та усунення майже не розглядаються. Навіть такі очевидні питання, як, наприклад, покращення рівня соціально-економічного життя населення, що може частково гарантувати зменшення загрози розвитку колабораціонізму, інколи ігноруються, оскільки фактично свідчать про неефективну соціально-економічну політику держави, внаслідок чого виникає незадоволення населення, на чому часто ґрунтується колабораціонізм. Тим більше, якщо йдеться про сферу ідеологічної боротьби, в якій ситуація ще складніше. Саме ця сфера залишається найбільш визначною для розвитку колабораціонізму, переведення його в активну фазу відкритої співпраці з противником під час розвитку збройних конфліктів та війн, окупації частини території держави тощо. І саме ідеологічна платформа, наявна у будь-якому збройному конфліктів або війні, визначає здатність системи забезпечення національної безпеки протистояти внутрішнім та зовнішнім загрозам, набуваючи особливого значення в умовах ведення гібридних війн, зокрема, не-конвеційних, адже колабораціонізм створює загрози в гібридній війні, підриваючи національну безпеку зсередини, сприяючи гібридній тактиці, такій як кібератаки та інформаційно-психологічні операції противника (зокрема, дезінформаційні кампанії), створюючи сприятливі для противника умови всередині держави. Це відбувається завдяки активної або пасивної підтримки громадянами держави або окремим групами населення політики та ідеології противника, зазвичай у вигляді співпраці з військовими підрозділами або органами влади, створеними на тимчасово-окупованих територіях.

У реальній ситуації характер, механізми розвитку та використання колабораціонізму постійно змінюється, адже, деструктивні інститути, такі як, наприклад, насильницькі екстремістські організації, активно виробляють та постійно впроваджують інновації у сфері ведення боротьби, і не тільки збройної [10]. На це вказує, зокрема, зростання ризику міжсередовищної терористичної співпраці – можливості того, що, незважаючи на помітні ідеологічні відмінності, екстремістські групи з дуже різних середовищ можуть об'єднатися до такої міри, що оперативна співпраця проти західних суспільств стане можливою, принаймні, у різних ідеологічних середовищах [2]. За такої ситуації перспективи успішної співпраці зростають,

коли велика, ефективна терористична організація ініціює співпрацю з меншою групою, що представляє собою правий або лівий екстремістський напрям у своїй державі, що підвищує можливості досягнення успіху під час реалізації визначених, у даному випадку терористичних, цілей. Відтак, питання потенційної співпраці правих, лівих та терористичних організацій, зокрема міжнародних, є важливим, оскільки «якби така співпраця матеріалізувалася, західні служби безпеки могли б зіткнутися з новим типом терористичної загрози» [1]. Важливо, що до потенційних стратегічних і тактичних факторів такої співпраці належать певні ідеологічні опорні точки, навколо яких може об'єднатися така співпраця: спільна ненависть до капіталістичного «Нового світового порядку», американського «імперіалізму», західного демократичного плюралізму тощо [1]. Водночас, тут виникає важливе питання: чи є такі терористи дійсно терористами, чи вони є терористами з огляду на підтримку співпраці з окупаційним режимом [7], і чи не є такий тероризм формою реалізації стратегій колабораціонізму, яку реалізує противник у межах ведення не-конвеційної війни?

Відомо, що не-конвеційна війна дає можливість сприяти місцевому опору, зірвати плани противника та перехопити ініціативу, а також синхронізує вплив, легітимність, управління та партнерство місцевого населення в цілісну кампанію. Звідси корисність не-конвеційної та політичної війни – вони проводять операції з підриву, розколу та впливу без жодного пострілу. Відтак, «не-конвеційна війна – це те, як ми будуємо легітимність, маємо вплив і вирішуємо політико-військові проблеми, які не можуть вирішити звичайні сили» [12].

До основних заходів та ефектів, які пропонує не-конвеційна війна належать диверсії та кінетичні дії на заборонених територіях, які відволікають ресурси противника та позбавляють свободи маневру в тилових районах; розвідувальні операції, інформаційні операції та інші зусилля з підготовки середовища для звичайних атак; заміна звичайних сил місцевими партнерами як елементами маневру в ближньому бою [16]. При цьому важлива увага приділяється «корінним партнерам», зокрема партизанським «цивільним», які можуть змішатися з місцевим населенням на окупованих територіях або формуються безпосередньо з числа місцевого населення, яке йде на співпрацю з окупаційними військами або режимом.

Окреслена вище ситуація інколи досить вдало використовується у межах реалізації стратегії і тактики ведення війни опору, середовище якої характеризується [6]:

– зростанням урбанізації та літоралізації конфлікту, завдяки чому дедалі більша частка бойових дій опору відбувається в переповнених, захаращених, добре пов'язаних міських та прибережних районах, де учасники опору можуть ховатися у складному людському, фізичному та інформаційному просторі;

– маніпуляціями ЗМІ: здатність підбурювати, провокувати або обманювати супротивника, щоб той завдав непропорційних жертв серед цивільного населення або пошкодження майна, а потім використовувати помилки або надмірну реакцію через негативну реакцію ЗМІ;

– політичними війнами: здатність маніпулювати та мобілізувати прихильників через засоби масової комунікації, соціальні мережі, озброєні діаспори та онлайн-мережі, використовуючи протестні рухи, страйки або агентів впливу для підриву єдності та легітимності опонента;

– зворотнім/прямим доступом: здатність мобілізувати віддалені можливості (діаспорне населення, онлайн-знання, партнерів та мережі глобального або регіонального масштабу) для створення локальних ефектів або помсти проти експедиційного супротивника на батьківщині супротивника.

Саме цим, а не виключно правовою невизначеністю, коли недосконаліть правової бази з питань виявлення та переслідування колабораціонізму створює проблеми для державної влади, або відсутністю політичної чутливості державної влади на всіх рівнях у поєднанні з відсутністю координації в системі публічного управління визначається низька ефективність протидії внутрішнім загрозам, зокрема й колабораціонізму, в умовах ведення гібридних війн. Гібридний характер загроз національній безпеці у даному випадку пов'язаний не з порогом чутливості до конфлікту взагалі, а з такими формами ведення боротьби між державами, як не-конвеційні війни, в яких колабораціонізм є діяльністю, яка не має відверто військового характеру або безпосередньо не має вигляду співпраці з окупаційною владою (наприклад, надання медичної допомоги на окупованих територіях військовослужбовцям збройних сил противника). У цьому контексті варто підкреслити, що гібридні загрози обертаються навколо ідей асиметрії, поліморфізму, нерівності, непідзвітності, ескалації, адаптивності, багатовимірності, підступності, невиявлюваності, поступовості, наступальності, приховування,

секретності, неоднозначності, опортунізму, невизначеності, де-зрозумілості, маніпуляції, спотворення, заперечення, некерованості, дезінформації, незаконності, узурпації та аморальності [4; 15]. Це означає, що гібридні загрози включають будь-які дії, незалежно від того, чи здійснюються вони державою, чи не державою, спрямовані на дестабілізацію певного суспільства, складаються з політичної діяльності, (дез)інформаційних кампаній, а також кібер-, військових, економічних та соціальних втручань [15]. Отже, фактично артикулюється актуальність розгляду таких гібридних загроз національній безпеці в усіх сферах, як колабораціонізм, в умовах ведення нерегулярних та не-конвеційних війн, з урахуванням їх реактивного характеру [14], а також виникнення такого ефекту сучасних гібридних війн, як репрезентативність стратегічних цілей та засобів їх досягнення у багатьох доменах безпекового середовища одночасно, коли постійно створюються нові та розширюються існуючи операційні середовища ведення збройної боротьби.

У цьому аспекті визначення стратегічних воєнно-політичних та оперативних цілей, які охоплюють питання фінансування, постачання озброєння та боєприпасів силам супротиву, незаконним збройним формуванням, іррегулярним угрупованням, що діють на території противника, ідеологічна, політична, інформаційно-психологічна підтримка опозиційних політичних рухів, частини населення, незадоволеної політикою влади держави-агресора тощо також має ураховувати «опис додаткових операційних середовищ» [11]:

– комплексне операційне середовище (некерована сфера інтересів, що характеризується нестабільністю та невизначеністю, застосуванням сили, нелінійного впливу);

– середовище високого ризику та високої чутливості (закриті райони, проведення операцій в яких пов'язано з високим особистим та політичним ризиком, що передбачає переважне проведення таємних і підпільних операцій із застосуванням спеціальної тактики);

– середовище іррегулярної збройної боротьби (характеризується наявністю актів політичного насильства, які проводяться противником з метою зміни політичного устрою держави, уряду, політики тощо із застосуванням повстанських рухів, підривної діяльності, тероризму, що фактично унеможливлює ведення відкритих військових дій та потребує застосування непомітних або малопомітних сил).

Зазначені додаткові операційні середовища безпосередньо пов'язані з концепцією багатомірних операцій, яка спрямована на забезпечення максимально повної картини бойового простору та зменшення часу на прийняття рішень в умовах бойової обстановки з метою мінімізації наявних і потенційних загроз стратегічного і операційного середовища, що межує з однією з головних загроз державі, яка пов'язана з можливістю втрати національного контролю над внутрішньополітичною ситуацією. Водночас забезпечення безпеки в багатодоменному середовищі розглядається як комплекс управління оперативним та стратегічним середовищем, прийняття та визнання політичних наслідків, чіткого реагування на загрозу, врахування довгострокових наслідків, непрямого використання можливостей, багатоваріантності дій, забезпечення довгострокової стійкості тощо [5]. Серед основних імперативів забезпечення безпеки в багатодоменному середовищі особлива увага приділяється забезпеченню балансу між національною безпекою та синхронізацією стабільного розвитку суспільства. Це необхідно, оскільки ризики та невизначеність майбутнього середовища безпеки зумовлюють необхідність забезпечення процесу розробки стратегій стримування елементами надійності та гнучкості. Забезпечення умов для ефективної реалізації існуючих та потенційних стратегічних можливостей для досягнення визначених цілей відіграє та продовжуватиме відігравати одну з ключових ролей в успішному досягненні балансу між національною безпекою та синхронізацією стабільного розвитку суспільства [8; 13].

Особливий інтерес у цьому аспекті становлять нерегулярні загрози досягненню та зміцненню влади іншими державами та протидія цим загрозам у геополітичній сфері. Це є дуже важливим для забезпечення досягнення стратегічних цілей держави як на локальному, так і на глобальному рівнях, включаючи прагнення до здобуття домінування у світовому геополітичному просторі, що здійснюється з урахуванням можливостей реальних та потенційних опонентів вести всі види боротьби. Слід наголосити, що в даному випадку це означає реалізацію глобальних інтересів держави шляхом захоплення, утримання та нарощування позицій домінування у світовому геополітичному просторі, який розглядається як активне стратегічне та оперативне середовище. Водночас відмова від силового методу вирішення збройної боротьби не є одним з головних пріоритетів забезпечення інтересів національної без-

пеки та оборони держави [3]. Фактично, загрози національним інтересам, що виникають внаслідок вирішального впливу на прийняття конкретних військово-політичних рішень третіми країнами, вимагають формування єдиного комплексу військово-політичних та дипломатичних заходів, які в сукупності повинні забезпечити третій стороні впевненість у неприйнятності результатів потенційної агресії в будь-якій з областей багатодоменного простору. Все частіше держави вдаються до опосередкованої війни – проксі-війна в міжнародній політиці (латентно зберігаючи принцип «вороги моїх ворогів є моїми друзями»), сутінкова боротьба тощо. І йдеться не лише про вплив на державних та недержавних суб'єктів, коли пріоритетом певної державної політики є використання непрямих методів ведення війни (включаючи нетрадиційні війни), або поєднання в єдиному комплексі різних компонентів сил безпеки та оборони, спрямованих на запобігання або стримування державних та недержавних суб'єктів безпекового середовища, які становлять нестандартні загрози (колабораціоністський тероризм, міжідеологічний тероризм тощо).

Висновки. Характерними ознаками колабораціонізму у не-конвеційних війнах, що вказує на гібридність цієї загрози національній безпеці, є внутрішня локалізованість самої загрози. Вона не є привнесеним ззовні чинником, але завжди латентно існує в самій системі, на забезпечення безпеки якої спрямовуються основні зусилля держави і суспільства. Фактично, колабораціонізм є «слабкою ланкою», яка створює суттєві прогалини у здатності країни захищатися від зовнішньої агресії. Йдеться не тільки про конкретні дії, пов'язані з активізацією та підтримкою гібридних тактик, які застосовує противник, та які зазвичай притаманні «класичній» війні – дезінформація, саботаж, шпіонаж тощо. Колабораціонізм залишається у сфері дії внутрішніх загроз, які утворюються внаслідок виникнення в системі безпеки внутрішніх слабких місць, що виявляється одним з ключових аспектів ведення сучасної гібридної війни, яка використовує звичайні та нетрадиційні засоби для дестабілізації ситуації у тій країні, проти якої спрямовано основні зусилля країни-агресора. Таким слабким місцем завжди виявляється, перш за все, громадськість, яка піддається активним маніпуляціям: громадська свідомість, активність, у тому числі й політична, діяльність, довіра до уряду та інститутів державної влади залишаються прямими цілями гібридної війни, метою чого є завдяки співпраці громадян держави або інститутів громадянського суспільства з потенційних або реальним противником створення ситуації, в якій проведення контрзаходів щодо протидії всім видам впливу противника стає ускладненим та втрачає ефективність.

Список літератури:

1. Ackerman G., Bale J. The Potential for Collaboration Between Islamists and Western Left-Wing Extremists: A theoretical and Empirical Introduction. *Dynamics of Assymetric Conflict*. 2012. P. 151–171. URL: http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/17467586.2012.745197#preview.

2. Ackerman G., Zhuang J., Weerasuriya S. Cross-Milieu Terrorist Collaboration: Using Game Theory to Assess the Risk of a Novel Threat. *Risk Analysis*. 2016. – URL: http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/risa.12624/abstract?systemMessage=Wiley+Online+Library+will+be+unavailable+on+Saturday+14th+May+11:00-14:00+BST+/+06:00-09:00+EDT+/+18:00-21:00+SGT+for+essential+maintenance.Apologies+for+the+inconvenience.

3. Boustras G., Waring A. Towards a reconceptualization of safety and security, their interactions, and policy requirements in a 21st century context. *Safety Science*. 2020. Vol. 132. p. 104942. 10.1016/j.ssci.2020.104942.

4. Dekker S. Safety differently: human factors for a new era. – CRC Press, Taylor & Francis Group, 2015. – 312 p.

5. Donnelly J., Farley J. Defining the 'Domain' in Multi-Domain. *Joint Air&Space Power Conference 2019. Read Ahead.* – The Joint Air Power Competence Centre von-Seydlitz-Kaserne, 2019. – P. 7-15.

6. Kilcullen D. The Evolution of Unconventional Warfare. Scandinavian *Journal of Military Studies*. 2019. № 2(1). p. 61-71. DOI: 10.31374/sjms.35.

7. Kiras J., Kitzen M. Into the Void: Special Operations Forces after the War on Terror. – London: Hurst Publishers, 2024. – 400 p.

8. Le Coze J. Ideas for the future of safety science. *Safety Science*. 2020. Vol. 132. DOI: https://doi.org/10.1016/j.ssci.2020.104966. – URL: https://ineris.hal.science/ineris-03318128v1/document.

9. Liability for collaborationism: How has judicial practice changed? Analytical report / Deputat D., Syniuk O., edited by Lunova A., Pavliuk A., Kapalkina I. – Kyiv, 2025. – 40 p.

10. Ligon G., Douglas D., Mackenzie H. Destruction Through Collaboration: How Terrorists Work Together Toward Malevolent Innovation. *In: Team Creativity and Innovation, ed. Roni Reiter-Palmon*. – Oxford: Oxford University Press, 2018. – pp. 337-362.

11. Mandel D., Irwin D. Uncertainty, Intelligence, and National Security Decision Making. International *Journal of Intelligence and CounterIntelligence*. 2021. 34. pp. 558-582. DOI: 10.1080/08850607.2020.1809056.

12. Maxwell D. Unconventional Warfare: Solving Complex Political-Military Problems and Creating Dilemmas for Adversaries. *Small Wars Journal*. 2025. – URL: https://smallwarsjournal.com/2025/08/26/unconventional-warfare-solving-complex-political-military-problems/.

13. Nettis M. Multi-Domain Operations: Bridging the Gaps for Dominance. *Wild Blue Yonder. Online Journal*. 2020. – URL: https://www.airuniversity.af.edu/Wild-Blue-Yonder/Articles/Article-Display/Article/2109784/multi-domain-operations-bridging-the-gaps-for-dominance/#sdendnote15sym.

14. Sandor F., Kennedy G. The Conceptualization of Irregular Warfare in Europe. – Arlington, VA: Irregular Warfare Center, 2023. – 21 p.

15. Sanz-Caballero S. The concepts and laws applicable to hybrid threats, with a special focus on Europe. *Humanit Soc Sci Commun*. 2023. № 10. 360. DOI: https://doi.org/10.1057/s41599-023-01864-y.

16. Tovo K., Lt. Gen., Atwell K., Maj. Unconventional Warfare on the Conventional Battlefield. Military Review. 2024 (November-December). – P. 18–32.

Viter D.V., Rudenko O.M. HYBRID THREATS TO NATIONAL SECURITY: COLLABORATIONISM IN UNCONVENTIONAL WARS

The article examines the impact of collaborationism on ensuring national security in the system of hybrid threats, which becomes particularly relevant during unconventional wars. It is argued that due to active or passive support by citizens of the state or individual groups of the population of the enemy's policy and ideology, usually in the form of cooperation with military units or authorities created in temporarily occupied territories, collaborationism creates hybrid threats in unconventional wars, undermining national security from within and promoting hybrid tactics, creating favorable conditions for the enemy within the state. It is shown that the characteristic features of collaborationism in unconventional wars, which indicate the hybridity of this threat to national security, are the internal localization of the threat itself, which always latently exists in the system itself, the main efforts of the state and society are directed to ensure its security. Collaborationism remains in the sphere of action of internal threats that arise as a result of the emergence of internal weaknesses in the security system, which turns out to be one of the key aspects of conducting a modern hybrid war, which uses conventional and unconventional means to destabilize the situation in the country against which the main efforts of the aggressor country are directed. In this context, it is emphasized that the sphere of ideological struggle remains the most significant for the development of collaborationism, its transfer to an active phase of open cooperation of the population with the enemy during the development of armed conflicts and wars, the occupation of part of the territory of the state, etc. The ideological platform present in any armed conflict or war determines the ability of the national security system to resist internal and external threats, acquiring particular importance in the conditions of conducting hybrid wars, in particular, unconventional ones.

Key words: *collaborationism, gybrid threats to national security, military security, threats to national security, national security, public administration, unconventional war.*